

Franckesche Stiftungen zu Halle

Brief von August John an August Hermann Francke.

John, August

Berlin, 27.01.1725

Franckesche Stiftungen zu Halle

Shelf Mark: AFSt/H C 209 : 86

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-238634

Vr. summe Reverende,
 Parens atque Praeceptor ex animo colende,
 Gavisus sum, cum ex amicis audirem, vale tudine
 et aliquantulum propensionem nunc uti; magis etiam
 laetatus sum, cum mihi spes ostentaretur, illi pro-
 pediem apud nos videndi, quod ut fiat seruo ex-
 opto. Nos per dei gratiam recte valemus,
 et Dominam nostram una cum regina huius Pots-
 damum dimisimus, ante paschalis festum vise ut
 videtur reverfuram. Dñs autem de Brunno, for-
 eius apud nos interea comorabitur. Hic nuperi-
 me admonitu reginae Confessionem fidei Dn. D. Andr.
 ad Gener. Dn. ab Oeynhausen Hannoveram trans-
 misit, iudicium ipsius exposcens. Si transmiserit, intra
 privatos nostros parietes illud non mansurum existi-
 mo, sed in reginae, fortassis etiam regis ipsius ma-
 nus perventurum. Qua de re privatim quoque
 Gener. Dn. ab Oeynhausen admonui, simulque signifi-
 cavi, et, vr. summe Reverende, cui status ec-
 clesiarum nostrarum perfectissimus est, hac in
 re probe circumspiciendum, quid expediat, si qui-
 dem dicum rem communicare velit. Idque et
 in timore Domini facturum, arctissime scire, tantoque
 curatius omnia ponderaturum, quo magis deus
 non modo ecclesiarum, ut dixi, status, sed animorum
 quoque motus ob oculos versantur. Deus omnia
 dirigat ad nominis sui gloriam ecclesiarumque suarum
 usum et exoptandam utilitatem! Ceterum, vr.
 summe Reverende, cum memor sim parenti me
 scribere, non possum, quin hac occasione testifi-
 cer tristitiam, qua afficior, ob recrudescens nu-
 per

nuper et nunc certamen Sacramentarium, titil-
landis exacerbandisque animis adeo aptum: o-
ptarimque ex animo, ut adventus tuus hac
quoque in causa fructu suo abundet. Equidem
non video, si quis sincere credat, se corporis et
sanguinis Christi in sacra coena vere parti-
cipem fieri, eaque in re verbis dulcissimi
servatoris se totum permittat, eiusque divino
institutionis verbo, velut embryo materno suo
utero, se fideliter involvat, omnemque honorem
tribuat, modum autem, quo id fiat, in manus
servatoris sui resignet, non video, inquam, cur
ulterius aliquid ab illo exigendum, adigen-
dusque sit ad specialiores determinaciones,
usumque tot vocabulorum, e. a. manducationis
supernaturalis quidem et mediatae, sed tamen
oralis et propriae, quae ipsa propria oralis
manducatio deinde, ubi premimur, non ad ca-
tens manducationis propriae actus esenciales
extenditur, sed ad solam receptionem in os,
seu intra septum dentium, ut quidam auctor
ex thomem loquitur, restringitur, quae tamen sola
manducatio proprie sic dicta non est, neque illam
efficit: et si qua sunt alia huiusmodi, quae
doleo in controversiam illata. Equidem malim
omnia in domini mei manus resignare, quam
hu-

huiusmodi determinationibus rem sanctissimam
onerare. Qua in re si quid peccari a me
iudicas, ut paterno mihi animo significes,
etiam etiamque rogo. Quod ad meas res atti-
net, significo, me bono cum deo hodie Land-
bergam proficisci 3° minor Probo. vult. Si Domino
ita videatur, benedicat proposito. Deus quoque, v^{ra}
summe Reverende, precibus et me, et illam, cui
destinor, ecclesiam comendo. Curatius autem hac
de re sentiam, ubi rediero. Optima regina vol-
de dicitur excanduisse, quod in ipsa Confessio-
fidei tam rigida doctrina, v. c. de synth^{esi}
et fide in Davide adulter et homicida
reperiuntur, magnaque cum indignatione hac de
re Dominam meam, Dr. Possartum, Dr. Prop. Rein-
beck compellasse, quo respiceret accuratius,
qui hoc libello continerentur: multique hac de
re sermones in curia reginae fieri. Sed hoc hac
tenus. Deus et servet, v^{ra} summe Reverende,
quo porro ames

Summum
omni cultu et obsequio
Aug. John.

Monsieur
Joseph en Theo
que
à
Halle.

St. J. J. J.